

ПЕРЕЧОСОВА А.В., ст.гр. МО–09

Наук.керів.: Ляшок Н.Ю., ст. викл.

ДВНЗ «ДонНТУ» Красноармійський індустріальний інститут,
м. Красноармійськ

УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ В СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВ

Рассмотрены разновидности управленческих инноваций. Сформированы предложения относительно их использования на основании системного подхода.

Актуальність. Загострення конкуренції на ринку, часта зміна смаків споживачів вимагає від підприємств-виробників постійно застосовувати продуктивні інновації. Для цього вони намагаються негайно внести удосконалення в продукт, змінюючи якийсь елемент, що не сподобався споживачам. Таким чином, головна проблема полягає в тому, наскільки система підприємств спроможна використати сучасне обладнання й технологію. Саме тому паралельно з впровадженням нової техніки й технології на підприємстві потрібно здійснити перебудову методів організації й управління, впровадити нове управлінське мислення на всіх рівнях менеджменту.

Мета дослідження. Аналіз сфер використання управлінських інновацій.

Основна частина. Більшість дослідників розглядає управлінські інновації як спосіб покращення організаційної структури, стилю і методів прийняття рішень, використання нових засобів обробки інформації. Саме вони забезпечують підприємству отримання довготривалих конкурентних переваг, які не можуть бути скопійованими конкурентами, вирішення стратегічних завдань тощо.

Роль управлінських інновацій полягає у підвищенні ефективності виробництва з точки зору трьох різних аспектів: умов реалізації технічних нововведень; впливу на темп матеріалізації технічного прогресу; впливу на темп розповсюдження нововведень. Управлінські інновації розкривають нові форми й методи планування, організування, регламентування праці та виробництва, а також у сферах ціноутворення, мотивації й оцінки результатів діяльності. Підставою для впровадження управлінських інновацій є зміна завдань, які розв'язує підприємство, що викликано об'єктивними причинами, які відбуваються в зовнішньому середовищі [1]. Але, на відміну від інновацій інших типів, управлінські інновації здійснюють опосередкований вплив на ефективність діяльності підприємств.

У 2006 р. дослідники Лондонської школи бізнесу Дж. Біркіншоу та М. Мол визначили генезис найважливіших управлінських інновацій ХХ століття. В основі вибору управлінських інновацій лежали такі

критерії: абсолютна новизна; відповідність сучасним умовам ведення бізнесу; використання інновацій сучасними підприємствами; отримання конкурентної переваги першими підприємствами, що їх використовували.

На сьогодні широко застосовуються такі інноваційні управлінські концепції:

1. Модель безперервного процесу вдосконалення (KAIZEN), яка включає такі компоненти, як обґрунтування методів та інструментів переорієнтації управлінської діяльності, орієнтацію на бездефектне управління й детальне узгодження всього процесу управління.

2. Концепція радикального вдосконалення процесів (КАЙРІО) - об'єднує такі підходи, як бенчмаркінг, реінжиніринг, цілеспрямовані радикальні інноваційні проекти та системні інноваційні процеси.

3. Концепція загального менеджменту якості (TQM) - спрямована на реалізацію інноваційних змін у системі управління, в основу якої покладене підвищення результативності й ефективності управлінських процесів [2].

Розроблено і більш нові та доволі перспективні нововведення - управління знаннями, створення програм з відкритим кодом, внутрішні ринки тощо.

Для спрощення розуміння сутності управлінських інновацій і визначення сфер їх реалізації на підприємстві, виходячи зі значної кількості їх різновидів та з урахуванням системного підходу, управлінські інновації необхідно розподілити за сферою здійснення:

- в суб'єкті управління - на рівні менеджменту підприємства;
- в об'єкті управління - на рівні виробничих підрозділів підприємства.

Суб'єкт управління здійснює свою діяльність за допомогою певної методології управління. Управлінську діяльність суб'єкта управління слід розглядати як процес, оскільки робота для досягнення мети підприємства за допомогою іншої - це не якась одноразова дія, а серія взаємопов'язаних між собою дій [3]. Всі ці дії є дуже важливими для подальшого розвитку підприємства. Виходячи з того, що сучасні умови діяльності підприємств характеризуються невизначеністю та високою швидкістю змін у зовнішньому оточенні, то за цих умов посилюється інтерес до розробки адаптивних систем управління. Ці системи ґрунтуються на теорії хаосу й самоорганізації. Управління підприємством як системою має базуватися на її здатності до самоорганізації, під якою розуміється здатність системи підтримувати просторову, часову та функціональну структури без специфічного впливу. У процесі самоорганізації підприємство самостійно адаптується до змін у зовнішньому середовищі, формує відповідну стратегію.

Прагнучи підвищити гнучкість і пристосуватись до динамічних змін у зовнішньому середовищі, сучасні підприємства почали виділяти зі свого складу виробничі відділення з наданням їм певної самостійності в

здійсненні оперативного управління. При цьому всі найважливіші загальнокорпоративні питання вирішуються центральним апаратом, що розробляє стратегію розвитку підприємства, вирішує проблеми інвестування, наукових досліджень і розробок. Таким чином, відбулися інноваційні зміни в побудові структури управління шляхом переходу до дивізіональних структур.

Об'єкт управління здійснює свою діяльність через певні підсистеми - підрозділи підприємства, кількість яких залежить від розміру й організаційної структури підприємства. В сучасних умовах функціонування об'єкта управління відбувається з використанням таких управлінських інновацій:

- процес постачання на підприємстві здійснюється шляхом управління замовленнями, який називається логістикою;

- в процесі виробництва обов'язково використовуються системи обліку собівартості продукції, здійснюється аналіз рентабельності, бюджетування капіталовкладень, безперервно контролюється якість продукції або послуг за допомогою менеджменту якості (TQM);

- процес збуту готової продукції або послуг здійснюється на основі концепції управління відносинами з клієнтами (CRM). CRM - це інноваційна управлінська концепція, яка спрямована на побудову взаємовигідних відносин підприємства зі своїми клієнтами і заснована на використанні передових управлінських та інформаційних технологій.

- в процесі управління персоналом аналізується робочий час і трудовий рух, за ініціативи співробітників вирішуються проблеми підприємства, впроваджується програма передачі співробітникам акцій компанії, що, у свою чергу, сприяє підвищенню рівня кваліфікації та мотивації персоналу.

Висновки. Таким чином, управлінські інновації займають важливе місце у подальшому розвитку підприємств в умовах сьогодення. Розглянуті основні види управлінських інновацій можуть бути використані в різних підсистемах підприємства залежно від необхідності вирішення проблем, які виникають, та напряму інноваційного розвитку підприємства.

Бібліографічний список

1. Прокопишин Л.П. Управлінські інновації та особливості їх використання на машинобудівних підприємствах в сучасних умовах // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. - №628. – С. 628 – 633

2. Менеджмент качества: разрушая стереотипы // www.management.com.ua.

3. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту: Підручник. — К.: Кондор, 2006. — Вид. 3-є, перероб. і доп. - 664 с.